

ЯКІ ПРОЄКТИ ВИГРАЛИ ПРЕМІЮ NATURA 2000 У 2024 РОЦІ

[Біорізноманіття](#)

[Біорізноманіття](#)

Європейська Комісія оголосила переможців премії Natura 2000 2024 на Зеленому тижні в Брюсселі 30 травня 2024 року. Нагородження, що проводиться раз на два роки і цього року святкує своє десятиріччя, відзначає успішне управління об'єктами Natura 2000 і демонструє додану цінність мережі щодо збереження природи для місцевих громад і економік по всьому ЄС.

Довідково. Починаючи з 2014 року, премія Natura 2000 відзначає історії успіху в галузі охорони природи в ЄС і підвищує обізнаність про одне з видатних досягнень Європи – мережу природоохоронних територій Natura 2000. Ця мережа, заснована директивами про птахів і про середовища існування, складається з майже 27 тис. охоронюваних об'єктів і охоплює понад 18% суходолу території ЄС та близько 9% морських районів. Метою мережі є забезпечення довгострокового виживання найцінніших видів і середовищ існування, що перебувають під загрозою зникнення. Для громадян мережа є наочним прикладом екологічної політики ЄС, оскільки 65% європейців живуть у межах 5 км від об'єкта Natura 2000.

1-е місце (Citizens' Award). Найкращі практики збереження чорного лелеки в Польщі:

- Лісова дослідна станція в Рогуві та Комітет захисту орлів за підтримки Польської оперативної програми «Інфраструктура та довкілля» здійснили вражаючу серію заходів, спрямованих на покращення захисту чорного лелеки та його середовищ існування на 16 ділянках Natura 2000 по всій Польщі, а також на посилення його стійкості до загроз, пов'язаних зі зміною клімату.
- До 2023 року проєкт захистив понад 600 місць гніздування, підтримуючи 55% національної гніздової популяції, завдяки визначенню Регіональним управлінням лісового господарства зон захисту гнізд (кожна площею близько 2800 га).

2-е місце. Сприяння мирному співіснуванню з вовками:

- У 2018 році вовки повернулися до Бельгії. У регіоні Фландрії перша (і поки що єдина) вовча зграя має територію близько 300 км², що охоплює в своїй основі дві великі ділянки Natura 2000.
- Фламандський уряд запровадив політику субсидій, щоб зробити огорожі для худоби захищеними від вовків, з метою досягнення мирного співіснування між власниками худоби та вовками. Однак також знадобився ментальний зсув, щоб дізнатися, що можна співіснувати з хижаками з мінімумом конфліктів. З цією метою три природоохоронні неурядові організації, що діють у регіоні, створили Команду з огороження вовків Бельгії (WFTB). З 2019 року кілька професіоналів та близько 50 волонтерів підтримують власників худоби,

надаючи експертні поради і практичну допомогу у регулюванні їхніх огорож.

3-є місце. Книга «Охоронці природи: підвищення ефективності та результативності реагування на екологічні злочини»:

- Проект «Охоронці природи», що фінансується програмою ЄС LIFE (LIFE+ Nature Guardians), спрямований на зменшення правопорушень через неефективне впровадження екологічного законодавства. Nature Guardians трансформували судові системи в Іспанії та Португалії, каталізуючи зміни по всьому ланцюжку: від повідомлення про випадки порушень природоохоронного законодавства через судове переслідування - до етапу покарання. Крім того, проект розбудував потенціал законодавчих органів поліції і прокуратури та озброїв їх інструментами для виявлення та документування екологічних злочинів.
- Ретельно спланована стратегія втручання була реалізована на двох об'єктах Natura 2000 в Іспанії та Португалії консорціумом на чолі з BirdLife Spain за участі португальського партнера BirdLife, іспанської Guardia Civil і Міністерства довкілля Андалусії.

Естонський фонд природи отримав нагороду **Conservation on Land Award** за ініціативу збереження та відновлення болотних середовищ існування в Естонії:

- Ініціатива, що фінансується програмою ЄС LIFE і координується Естонським фондом природи за підтримки Тартуського університету та Archaeovision, була зосереджена на шести найважливіших болотистих ділянках Естонії. Вона досягла відновлення природних водних умов на майже 8 тис. га боліт.
- Партнери проекту здійснили низку найкращих практик природоохоронної діяльності, включаючи відновлення боліт, гідрологічний моніторинг, моніторинг видів, а також підвищення обізнаності, освіти та громадянську науку.

Премію за збереження морського середовища отримала португальська неурядова організація Ocean Alive за відновлення та захист «блакитних лісів» (лук з морською травою):

- Ocean Alive активно залучає місцеву рибальську спільноту, осіб, які приймають рішення, і вчених до збереження та відновлення морських лук і солончаків, що перебувають під загрозою зникнення.
- Ці заходи досягли значного прогресу в напрямку покращення природоохоронного статусу «блакитних лісів». Загалом було відновлено понад 20 га лук з морською травою, а також вивезено понад 25 тис. тонн морських відходів (пластик, скло, метал, рибальські снасті та свинець).

Проект «Дика атлантична природа» переконав журі своєю «Новаторською схемою виплат за агродовкілля для фермерів у районах Natura 2000 в Ірландії» (**категорія «Працюємо разом заради природи»**):

- Проект, що фінансується програмою ЄС LIFE, розробив альтернативу схемам оплати фермерських господарств. Схема платежів безпосередньо пов'язує агроекологічні платежі фермерів з екологічним станом їхньої землі через системи показників.

- Проєкт приніс результати більш ніж 800 фермерам на 63 тис. гектарах Natura 2000 та сусідніх землях. Це переконлива демонстрація того, як фермери можуть отримувати справедливую та ефективну оплату за захист об'єктів Natura 2000 і середовищ існування, які можуть бути застосовані по всій Європі.

Премію в категорії «Транскордонне співробітництво» отримала іспано-французька ініціатива «Випас худоби для збереження середовищ існування та видів Natura 2000 у Піренеях»:

- Проєкт, що фінансується програмою ЄС LIFE і очолюється Фондом HAZI, встановив транскордонне партнерство для боротьби з неналежною практикою випасу худоби у Піренеях.
- Ця транскордонна ініціатива сприяла відновленню 1 670 га середовищ існування, видаленню інвазійних рослин і реалізації спільних планів випасу худоби. Це призвело до створення експертної групи, транскордонної стратегії збереження пасовищ та пов'язаних з ними видів в іспано-французьких Піренеях, а також веб-додатку для обміну інформацією про рослинність і середовища існування, використання худоби і продуктивність пасовищ.

Італійська культурна асоціація Artetica отримала **нагороду за комунікацію** за участь у громадському житті та ініціативу громадянської науки «Від лісу до Інтернету і назад»:

- Artetica Cultural Association - місцева неурядова організація, що працює в невеликій громаді у фріульській сільській місцевості Італії - реалізувала комунікаційну програму, яку проводили виключно волонтери.
- Асоціація досягла успіху у зміні підходу до певних питань управління середовищами існування, таких як неналежне скошування територій, багатих рідкісними дикими орхідеями, а також у зниженні ризику пожеж шляхом перегляду плану управління водними ресурсами для прилеглої території, щоб забезпечити достатній рівень вологості у найбільш вразливих лісових районах.

Належне управління мережею Natura 2000 лежить в основі Стратегії ЄС з біорізноманіття до 2030 року, яка має на меті вивести біорізноманіття на шлях відновлення до 2030 року, приносячи користь людям, клімату та планеті.

Детальніша інформація:

- [Новина на сайті Європейської Комісії](#)